

HANG

ROLE

THOMAS

MORVS PETRO

AEGIDIO

S. D.

RVdet me prope
modum charis-
sime Petre Aegi-
di libellum hūc,
de Vtopiana re-
publica, post an-
num fermè ad te mittere, quem te
nō dubito intra sesquimēsem ex-
pectasse. quippe quum scires mi-
hi demptum in hoc opere inveni
c endi

endi laborem, neque de dispositione quicquam
fuisse cogitandum, cui tantum erant ea recitan-
da, quæ tecum unà pariter audiui narrantem Ra-
phaelem. quare nec erat quod in eloquendo labo-
raretur, quando nec illius sermo potuit exquisitus
esse, quum esset primum subitarius, atque extem-
poralis, deinde hominis, ut scis, non perinde Lati-
ne docti quàm Græce, & mea oratio quanto acce-
deret propius ad illius neglectam simplicitatem,
tanto futura sit propior ueritati, cui hac in re soli
curam & debeo & habeo. Fateor mi Petre, mihi
adeo multum laboris hîs rebus paratis detra-
ctum, ut penè nihil fuerit relictum. alioquin hu-
ius rei uel excogitatio, uel œconomia, potuisset,
ab ingenio neque infimo, neque prorsus indocto
postulare, tum temporis nonnihil, tum studiij.
quod si exigeretur, ut diserte etiam res, non tan-
tum uere scriberetur, id uero à me præstari, nul-
lo tempore, nullo studio potuisset. Nunc uero
quum ablatiis curis hîs, in quibus tantum fuit su-
doris exhauriendum, restiterit tantum hoc, uti sic
simpliciter scriberentur audita, nihil erat negocij.
sed huic tamen tam nihilo negocij peragendo, cæ-
tera negocia mea minus ferè quàm nihil tempo-
ris reliquerūt

ris reliquerunt. Dum causas forenseis assidue alias ago, alias audio, alias arbiter finio, alias iudex dirimo, dum hic officij causa uisitur, ille negocij, dum foris totum ferme diem alijs impartior, reliquum meis, relinquo mihi, hoc est literis, nihil. Nempe reuerso domum, cum uxore fabulandum est, garridum cum liberis, colloquendum cum ministris. quæ ego omnia inter negocia numero, quando fieri necesse est (necesse est autem, nisi uelis esse domi tuæ peregrinus) & danda omnino opera est, ut quos uitæ tuæ comites, aut natura prouidit, aut fecit casus, aut ipse delegisti, hijs ut te quàm iucundissimum compares, modo ut ne comitate corrumpas, aut indulgentia ex ministris dominos reddas. Inter hæc quæ dixi elabitur dies, mensis, annus. Quando ergo scribimus? nec interim de somno quicquàm sum loquutus, ut nec de cibo quidem, qui multis non minus absument temporis, quàm somnus ipse, qui uitæ absument ferme dimidium. At mihi hoc solum temporis adquire quod somno ciboque suffuror, quod quoniam parcum est, lente, quia tamen aliquid, aliquando perfeci, atque ad te mi Petre transmisi Vtopiam ut legeres, & si quid ef-

fugisset nos, uti tu admoneres. Quanquã enim non hac parte penitus diffido mihi (qui utinam sic ingenio atque doctrina aliquid essem, ut memoria non usquequaque destituor) non usqueadeo tamen confido, ut credam nihil mihi potuisse excidere. Nam & Ioannes Clemens puer meus, qui adfuit ut scis unã, ut quem à nullo patior sermone abesse in quo aliquid esse fructus potest, quoniam ab hac herba qua & latinis literis & Græcis cœpit euirefcere, egregiam aliquando frugem spero, in magnam me coniecit dubitationem, si quidem quum, quantum ego recordor, Hythlodæus narrauerit Amauroticum illum pontem, quo fluuius Anydrus insternitur, quingentos habere passus in longum, Ioannes meus ait detrahendos esse ducentos, latitudinem fluminis haud supra trecentos ibi continere. Ego te rogam ut reuoces in memoriam. Nam si tu cum illo sentis, ego quoque adsentiar & me lapsum credam, si ipse non recolis, scribam ut feci quod ipse recordari uideor mihi, nam ut maxime curabo, ne quid sit in libro falsi, ita si quid sit in ambiguo, potius mendacium dicam, quàm mentiar, quod malim bonus esse quàm prudens. Quanquàm facile

Nota The/
ologicã dif/
ferentiã in/
ter mentiri
& menda/
ciũ dicere.

facile fuerit huic mederi morbo, si ex Raphaelē ipso, aut praesens scisciteris, aut per literas, quod necesse est facias, uel ob alium scrupulum, qui nobis incidit nescio mea ne culpa magis, an tua, an Raphaelis ipsius. Nam neque nobis in mentem uenit quaerere, neque illi dicere, qua in parte noui illius orbis Vtopia sita sit. Quod non fuisse praetermissum sic, uellem profecto mediocri pecunia mea redemptum, uel quod subpudet me nescire, quo in mari sit insula de qua tam multa recensendam, uel quod sunt apud nos unus & alter, sed unus maxime, uir pius & professione Theologus, qui miro flagrat desyderio adeūdaē Vtopiae, non inani & curiosa libidine collustrandi noua, sed uti religionem nostram, feliciter ibi ceptam, foueat atque adaugeat. Quod quo faciat rite, decreuit ante curare ut mitratur à Pontifice, atque adeo ut creetur Vtopiensibus Episcopus, nihil eo scrupulo retardatus, quod hoc antistitium sit illi precibus impetrandum. Quippe sanctum ducit ambitum, quem non honoris aut quaestus ratio, sed pietatis respectus pepererit. Quamobrem te oro mi Petre uti aut praesens, si potes commodè, aut absens per epistolam, compelles Hythlodæum

Sanctus
ambitus.

Ingrata ho-
minum iu-
dicia.

dæum, atq; efficias, ne quicquàm huic operi meo, aut insit falsi, aut ueri desyderetur. Atque haud scio an præstet ipsum ei librum ostendi. Nam neque aliud æque sufficit, si quid est erratum corrigere, neq; is, ipse aliter hoc præstare potest, quàm si quæ sunt à me scripta perlegerit. Ad hæc: fiet ut hoc pacto intelligas, accipiat ne libenter, an grauatim ferat, hoc operis à me conscribi. Nempe si suos labores decreuit ipse mandare literis, nolit fortasse me: neque ego certe uelim, Vtopiensium per me uulgata republica, florem illi gratiamque nouitatis historiæ suæ præripere. Quancquàm ut uere dicam, nec ipse mecum satis adhuc constitui, an sim omnino æditurus. Etenim tam uaria sunt palata mortalium, tam morosa quorundam ingenia, tam ingrati animi, tam absurda iudicia, ut cum hijs haud paulo felicius agi uideatur, qui iucundi atque hilares genio indulgent suo, quàm qui semet macerant curis, ut ædant aliquid quod alijs, aut fastidientibus, aut ingratiss, uel utilitati possit esse, uel uoluptati. Plurimi literas nesciunt: multi contemnunt. Barbarus ut durum reijcit, quicquid non est planè barbarum, Scioli aspernâtur ut triuiale, quicquid obsoletis uerbis

AD PETRVM AEGIDIVM PRAEFATIO. 23

letis uerbis non scatet. quibusdam solum placent
 uetera, plerisque tantum sua. Hic tam tetricus est,
 ut non admittat iocos, hic tam insulsus, ut non fe-
 rat sales, tam simi quidam sunt, ut nasum omnem
 uelut aquam ab rabido morsus cane, reformidēt.
 adeo mobiles alij sunt, ut aliud sedentes probent,
 aliud stantes. Hi sedent in tabernis, & inter pocu-
 la de scriptorum iudicant ingenijs, magnaq; cum
 autoritate condemnant utcunque lubitum est, su-
 is quenque scriptis, ueluti capillicio uellicantes, ipsi
 interim tuti, & quod dici solet, ἔξω βέλους. quip-
 pe tam leues & abrasi undique, ut ne pilum qui-
 dem habeant boni uiri, quo possint apprehendi.
 Sunt praeterea quidam tam ingrati, ut quum im-
 pense delectentur opere: nihilo tamen magis a-
 ment autorem. non absimiles inhumanis hospi-
 tibus, qui quum opiparo conuiuio prolixè sint
 excepti, saturi demum discedunt domum, nullis
 habitis gratijs ei, à quo sunt inuitati. I nunc & ho-
 minibus tam delicati palati: tam uarij gustus:
 animi praeterea tam memoris & grati, tuis impen-
 sis epulum instrue. Sed tamen mi Petre tu illud
 age quod dixi cum Hythlodæo. postea tamen in-
 tegrum erit hac de re consultare denuo. Quan-
 quam si

Simos, uo
 cat homi-
 nes nullo
 naso.

Prouerbi-
 um.

Mira co-
 latio,

24 MORI AD PET. AEGID. PRAEFATIO,
quàm si id ipsius uoluntate fiat : quandoquidem
scribendi labore defunctus : nunc sero sapio:
quod reliquum est de ædendo : se/
quar amicorum consilium : at/
que in primis tuum. Va-
le dulcissime Petre
Aegidi : cum
optima
con/
iuge : ac
me ut soles a-
ma : quando ego te
amo etiam plus quàm soleo.